

נשים וגברים

2016

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

נשים וגברים בישראל

לרגל יום האישה הבין-לאומי וחגיגות 70 שנה לקום המדינה, מפרסמת הלמ"ס עלון מידע על מצבם של הנשים והגברים במדינת ישראל. יום האישה הבין-לאומי מציין את מאבקן של נשים להשגת זכויות שוות לאלו של גברים. כדאי להזכיר, כי עוד במגילת העצמאות הצהיר בן גוריון כי המדינה תושתת על יסודות של שוויון מלא בין המינים.

הנתונים המוצגים בעלון זה חלק ממגוון רחב של נתונים המפורסמים באופן שוטף על ידי הלמ"ס. הם מאפשרים קביעה, פיקוח ומעקב על תכנון מדיניות בכל הקשור לשוויון, שיפור או החמרה במצבם של נשים וגברים.

העלון מקיף את מערך חייהם של הגברים והנשים, והוא כולל נתונים על מגורים, הקמת משפחה (נישואין ולידה), רכישת השכלה, עבודה, פנאי, בריאות ותמורה. מעיון בעלון ניתן ללמוד כי נשים הן משכילות יותר מגברים, קוראות יותר ספרים מגברים, אך יש ביניהן הרבה פחות מנהלות ויזמות. כמו כן, ניתן ללמוד כי נשים מעשנות פחות מגברים, מעורבות פחות בתאונות דרכים ומורשעות פחות בדין, אך הן עניות יותר ונזקקות לשירותי רווחה יותר מגברים.

מערך נרחב ומבוסס של נתונים הוא אבן יסוד של מדינה מפותחת ומתוקנת, ונתונים בפילוח מגדרי הם בסיס לקידום תכניות ומדיניות לשוויון בין המינים.

מאפיינים דמוגרפיים

בסוף 2016 חיו בישראל כ-3.17 מיליון נשים בנות 15 ומעלה. חלקן של הנשים בנות 65 ומעלה מכלל הנשים היה 12.5%, בהשוואה ל-10.1% בקרב הגברים.

בקרוב בני 65 ומעלה חלקן של הנשים היה 55.7%, בהשוואה ל-50.4% בכלל האוכלוסייה. בקרב בני 85 ומעלה חלקן של הנשים הגיע ל-62.4% (חלקן הגבוה של הנשים בקרב בני 65 ומעלה נובע מתוחלת חיים גבוהה יותר שלהן).

בקרוב בנות 25-29, 51.6% מהנשים השייכות לאוכלוסיית "היהודים ואחרים" היו נשואות, לעומת 74.7% מהנשים הערביות בקבוצת גיל זו. בקרב בנות 65 ומעלה, 37.6% היו אלמנות לעומת 10.4% מהגברים בקבוצת גיל זו.¹

אחוז הנשים הנשואות לפי קבוצת אוכלוסייה וקבוצות גיל נבחרות - סוף 2015

גיל	סה"כ	יהודים ואחרים	ערבים
24-20	26.9%	21.0%	43.0%
29-25	56.8%	51.6%	74.9%
34-30	73.7%	71.5%	83.1%

כ-53.6 אלף נשים נישאו בשנת 2015. כ-48 אלף מהן (כ-90%) נישאו לראשונה.

גיל הנישואין הממוצע בקרב הכלות שנישאו לראשונה ב-2015 היה 25.2, וגיל הנישואין הממוצע בקרב החתנים היה 27.6. גיל הנישואין הממוצע עלה ב-45 השנים האחרונות בקרוב לשלוש שנים בקרב החתנים ובכשלוש שנים וחצי בקרב הכלות. הגיל הממוצע בנישואין ראשונים של כלות יהודיות (26.1) ונוצריות (25.8) היה גבוה יותר מאשר לכלות מוסלמיות (22.2) ודרוזיות (24.1).

1 נתוני מצב משפחתי מתייחסים לסוף שנת 2015.

נישואין ראשונים בישראל, לפי גיל ממוצע

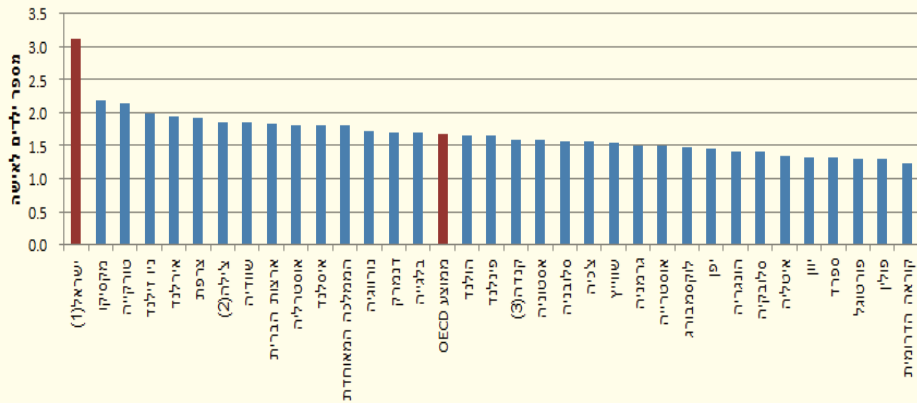
שנה	סה"כ	
	חתנים	כלות
2015	27.6	25.2
1970	25.0	21.7
מזה: יהודים		
2015	28.0	26.1
1970	25.0	21.8
מזה: מוסלמים		
2015	26.3	22.2
1970	24.5	20.1

כתוצאה מהעלייה בגיל הנישואין באוכלוסייה היהודית, אחוז הגברים הרווקים בגיל 25-29 באוכלוסייה היהודית עלה מ-28% בסוף 1970 ל-62% בסוף שנת 2015. אחוז הנשים היהודיות הרווקות בגיל 25-29 עלה בתקופה המקבילה מ-13% ל-46%. כמו כן, כתוצאה מהירידה בהיקף הנישואין באוכלוסייה היהודית, עלה אחוז הגברים היהודים הרווקים בגיל 45-49 מ-3% בסוף 1970 ל-12% בסוף שנת 2015. אחוז הנשים היהודיות הרווקות בגיל 45-49 עלה בתקופה המקבילה מ-2% ל-9%.

כתוצאה מהעלייה בגיל הנישואין, חלה עלייה גם בגיל הלידה הראשונה. בשנת 2016 היה גילן הממוצע של נשים שילדו את ילדן הראשון 27.6 שנים בהשוואה ל-26.8 שנים בשנת 2006.

כ-176.8 אלף נשים ילדו במהלך שנת 2016. מספר הילדים הממוצע שאישה בישראל צפויה ללדת במהלך חייה (שיעור פרייה כולל) הוא 3.11 ילדים, גבוה כמעט פי שניים הקיים במדינות ה-OECD - 1.7.

שיעור פריין כולל במדינות החברות ב-OECD, 2015

5.2% מכלל התינוקות שנולדו לנשים יהודיות ב-2016 היו לנשים רווקות, פי 2 מהאחוז שרווח לפני כ-20 שנה. נשים אלו נוטות ללדת מגיל 30 ומעלה, ובמיוחד בגילים 35-39.

משפחה ומגורים¹

בשנת 2016, כ-1,097 אלף (כ-37%) מהנשים בגיל 15 ומעלה היו אימהות לילדים עד גיל 17. כ-90% מהן חיו עם בן זוג. היתר, כ-110 אלף נשים, עמדו בראש משפחות חד-הוריות.

44% מהנשים הערביות היו אימהות לילדים עד גיל 17, לעומת 35% בלבד מהנשים היהודיות.

11% מהאימהות היהודיות לילדים עד גיל 17 עמדו בראש משפחות חד-הוריות, בהשוואה לכ-7% מהאימהות הערביות.

בשנת 2015 היו 21.8 אלף אימהות רווקות חד-הוריות לילדים עד גיל 17, שהן 20% מהאימהות החד-הוריות עם ילדים בגיל זה.

9% מהנשים בגיל 15 ומעלה גרו בגפן (כ-265 אלף נשים), בהשוואה לכ-7% מהגברים, ובדומה למצב בשנים הקודמות, אחוז הנשים היהודיות הגרות בגפן היה גבוה מאחוז הנשים הערביות (10% לעומת 4%, בהתאמה).

אחוז הנשים בגיל 65 ומעלה הגרות בגפן היה גדול כמעט פי 3 מהאחוז בקרב הגברים (כ-32% בהשוואה ל-12%, בהתאמה) בדומה לשנים הקודמות.

75% מהנשים הנשואות ו-10% מהגברים הנשואים שינו את שם משפחתם.² בקרב היהודים 80% מהנשים שינו את שמן, לעומת 12% מהגברים.

2.3% מתושבי ישראל נושאים שני שמות משפחה. תופעה זו נפוצה יותר בקרב נשים - 3.7% מכלל הנשים

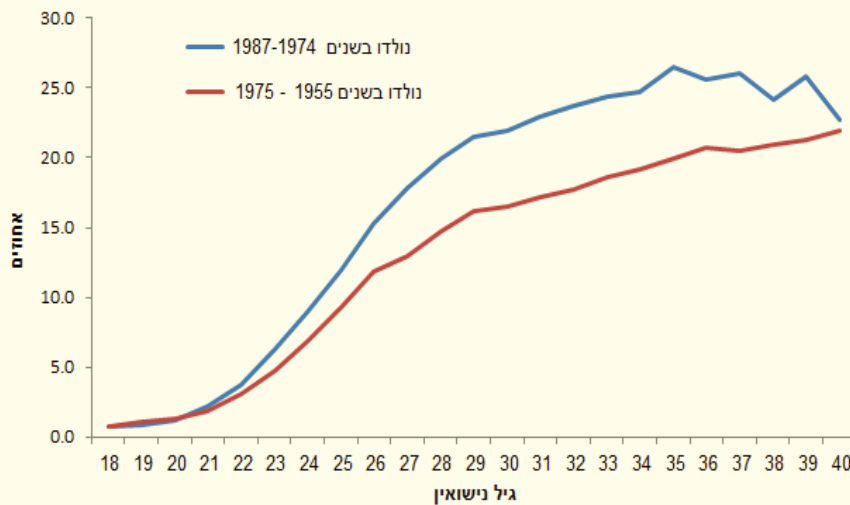
¹ האוכלוסייה כוללת משקי בית פרטיים בלבד ואינה כוללת את אוכלוסיית המוסדות, הקיבוצים, מעונות הסטודנטים ובדואים בדרום הנגב מחוץ ליישובי הקבע. מקור הנתונים הנו סקר כוח אדם, 2016.

² הכונה לשינוי שנעשה במהלך החיים עם או בלי קשר לנישואין.

ו-5.8% מהנשים הנשואות. יצוין, כי רק ל-0.7% מהגברים הנשואים היו שני שמות משפחה.

התופעה של נשיאת שני שמות משפחה הולכת ומתרחבת עם השנים. אחוז הנשים הצעירות יותר שנולדו בשנים 1987-1975 ושנושאות שני שמות משפחה הוא גבוה יותר מאחוז הנשים המבוגרות יותר (שנולדו בשנים 1975-1955) שנישאו באותו גיל. ניתן לומר, שהנישאות מאוחר יחסית מייצגות את האוכלוסייה הפחות מסורתית, ולכן הן נוטות יותר לשמור על שם נעוריהן. ייתכן גם שנשים הנישאות בגיל מאוחר יותר נמצאות בשלב מתקדם יותר בקריירה, ולכן הן נוטות לשמור על השם שבו הן מוכרות מקצועית.

אחוז היהודיות הנושאות שני שמות משפחה לפי גיל בנישואין ושנת לידה, 2016

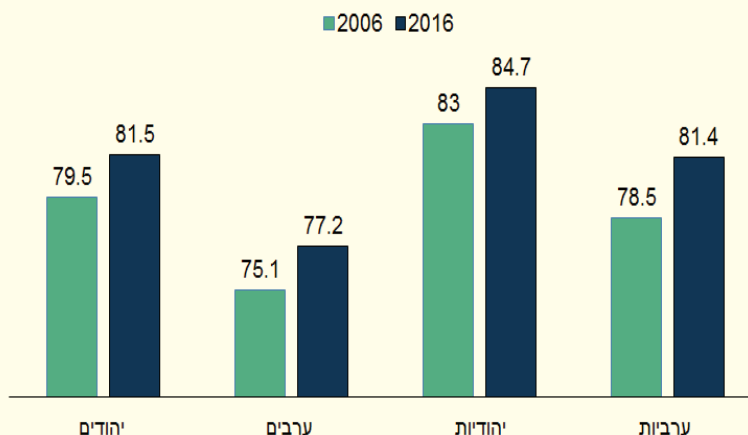

תוחלת חיים

תוחלת החיים¹ בישראל בשנת 2016 עמדה על 80.7 שנים בקרב גברים ו-84.2 שנים בקרב נשים. בקרב יהודים תוחלת החיים של נשים הייתה גבוהה מזו של הגברים ב-3.2 שנים, ובקרב ערבים - ב-4.2 שנים.

בעשור האחרון (2006-2016) עלתה תוחלת החיים בקרב גברים ב-2.0 שנים ובקרב נשים ב-1.7 שנים. העלייה בתוחלת החיים של נשים ערביות הייתה גבוהה יותר מזו של היהודיות (2.9 ו-1.7 שנים בעשור, בהתאמה). עלייה זו הביאה לצמצום הפער בתוחלת החיים בין יהודיות לערביות מ-4.5 שנים ב-2006 ל-3.3 שנים ב-2016.

תוחלת חיים, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, 2006 לעומת 2016

תוחלת החיים בגיל 65² עמדה על 19.5 שנים בקרב גברים ועל 21.7 שנים בקרב נשים, עלייה של 1.5 שנים לגברים ו-1.6 שנים לנשים לעומת שנת 2006.

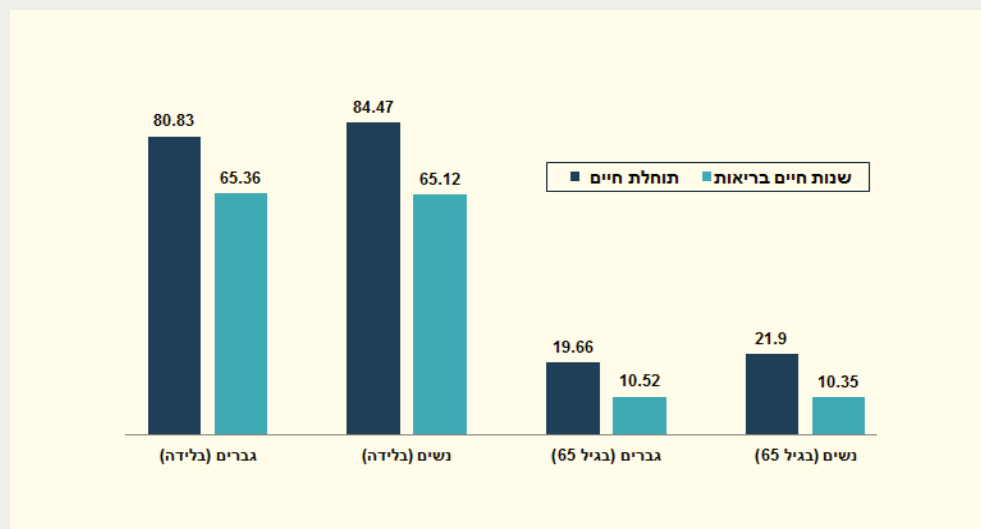
1 תוחלת חיים היא מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות מהלידה או מגיל מסוים בהנחה ששיעורי התמותה הקיימים בתקופת ההתייחסות יישארו קבועים לאורך חייו.

2 תוחלת חיים בגיל 65 היא מספר השנים הממוצע שאדם צפוי לחיות מעבר לגיל 65.

תוחלת חיים בריאים

שנות החיים הבריאות¹ הצפויות מהלידה בשנת 2016 היו 65.4 שנים בקרב גברים ו-65.1 שנים בקרב נשים. ההפרש בין שנות החיים הבריאות לבין תוחלת החיים משמעו השנים שאדם צפוי לחיות עם בעיה בריאותית המפריעה לו בתפקוד, כלומר בבריאות שאינה מלאה. ההפרש בקרב גברים הוא 15.3 שנים ובקרב נשים - 19.1 שנים. מכאן, שתוחלת החיים בקרב הנשים אמנם גבוהה יותר מזו של הגברים (ב-3.5 שנים), אך היא כוללת פרופורציה גדולה יותר של שנות חיים עם בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד. גם בגיל 65 תוחלת החיים היא גבוהה יותר בקרב הנשים לעומת הגברים (הפרש של 2.2 שנים), ואילו שנות החיים הבריאות הן דומות בגברים ובנשים - 10.5 ו-10.4, בהתאמה. כלומר מתוך שנות החיים שמעל גיל 65, נשים יחיו בממוצע 11.6 שנים וגברים 9.1 שנים עם בעיה המפריעה בתפקוד.

תוחלת חיים ושנות חיים בריאות בלידה ובגיל 65, לפי מין, 2016

ממוצע שנות החיים הבריאות במדינות האירופי בשנת 2014 היה 61.8 שנים בקרב נשים ו-61.4 שנים בקרב גברים. תוחלת החיים הממוצעת במדינות האיחוד האירופי עמדה על 83.6 שנים בקרב נשים ו-78.1 שנים בקרב גברים. כלומר נשים יכולות לצפות לחיות 74% מתוחלת החיים ללא מוגבלות, וגברים - 78%. האחוזים המקבילים בישראל הם מעט גבוהים יותר - 77% בקרב נשים ו-81% בקרב גברים. ממוצע שנות החיים הבריאות הצפויות בגיל 65 במדינות האיחוד האירופי עמד על 8.6 שנים (בגברים ובנשים). מתוך סך שנות החיים הצפויות מגיל 65, גברים יכולים לצפות לחיות 47% ללא מוגבלות, ונשים - 40%. האחוזים המקבילים בישראל הם גבוהים יותר - 54% בקרב גברים ו-47% בקרב נשים.

1 שנות החיים הבריאות - מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות ללא בעיה שמפריעה לו בתפקוד. החישוב מבוסס על נתוני לוח תמותה ושיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, המחוברים לפי הסקר החברתי של הלמ"ס.

עישון

בשנת 2016, 19.6% מבני 21 ומעלה בישראל עישנו לפחות סיגריה אחת ביום¹, 25.3% מהגברים ו-14.1% מהנשים. באוכלוסייה הערבית עישנו 36.3% מהגברים ו-7.2% מהנשים, לעומת 22.3% מהגברים ו-15.0% מהנשים באוכלוסייה היהודית.

עודף משקל

מעט יותר ממחצית (53.1%) בני 21 ומעלה בשנת 2016 הוגדרו כבעלי עודף משקל או השמנת-יתר ($BMI \geq 25$), לפי דיווח עצמי של משקל וגובה. אחוז הגברים בעלי עודף משקל או השמנת-יתר (59.3%) היה גבוה מאחוז הנשים (46.7%), בכל קבוצות הגיל בקרב יהודים ובקרב ערבים למעט בקרב בני 65 ומעלה. יותר מ-80% מהנשים הערביות בני 65 ומעלה היו בעלות עודף משקל והשמנת-יתר. 16.6% מבני 21 ומעלה היו בעלי השמנת-יתר בלבד ($BMI \geq 30$). מתוכם, אחוז הגברים היה גבוה במעט מזה של הנשים (17.4% לעומת 15.7%, בהתאמה).

סיבות מוות

בשנת 2015 נפטרו בישראל 44,266 תושבים, שהם חצי אחוז מאוכלוסיית ישראל לאותה שנה. 50.4% מהנפטרים היו זכרים, ו-49.5% נקבות. שאתות ממאירות ומחלות לב היו שתי סיבות המוות השכיחות בשני המינים. שאתות ממאירות (סרטן) גרמו ל-25.6% מהפטירות בקרב גברים, לעומת 24.6% בקרב נשים. מחלות לב גרמו ל-14.8% מהפטירות בקרב גברים ול-14.0% מהפטירות בקרב נשים. סוגי הסרטן השכיחים ביותר בקרב גברים היו: סרטן קנה הנשימה, הסימפונות והריאה (23.9% מכל הפטירות מסרטן), סרטן המעי הגס החלחולות ופי הטבעת (11.1%) וסרטן הלב (9.0%). סוגי הסרטן השכיחים ביותר בקרב נשים היו: סרטן השד (20.9% מכלל הפטירות מסרטן), סרטן קנה הנשימה, הסימפונות והריאה (12.5%) וסרטן המעי הגס החלחולות ופי הטבעת (10.5%).

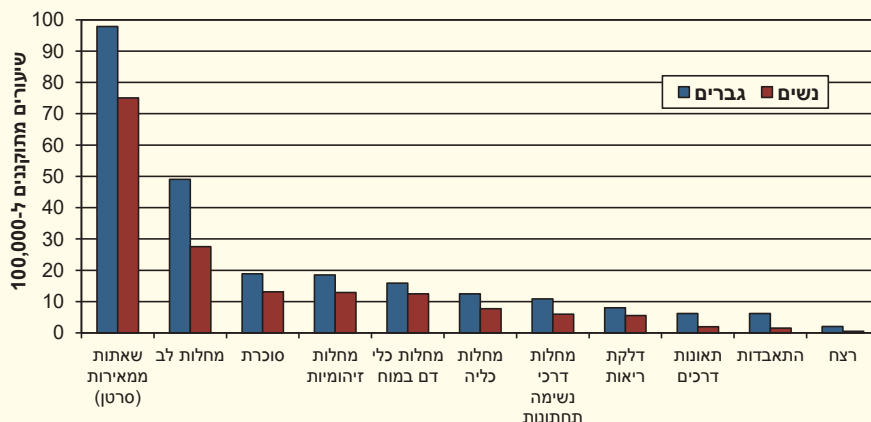
בקרב הגברים, סיבות המוות השלישית והרביעית בשכיחותן היו סוכרת ומחלות זיהומיות (5.5% מהפטירות בכל אחת). בקרב הנשים, סיבות המוות השלישית בשכיחותה הייתה מחלות כלי דם במוח (6.2% מהפטירות) ואחריה מחלות זיהומיות (6.0%) וסוכרת (5.9%). סיבות מוות חיצוניות² היו במקום החמישי בקרב הגברים ובמקום התשיעי בקרב הנשים. שיעור התמותה המתוקן לגיל³ ב-2015 מסך כל הסיבות היה גבוה פי 1.5 בקרב גברים לעומת נשים. השיעורים המתוקנים לגיל היו גבוהים יותר אצל גברים לעומת נשים מכל סיבות המוות העיקריות ובמיוחד במחלות לב ובמחלות כרוניות של דרכי הנשימה התחתונות (פי 1.8) ובמחלות כליה (פי 1.6). בתמותה מסיבות חיצוניות הפערים היו גדולים במיוחד - בתאונות דרכים פי 3.2, בהתאבדות פי 4.1 וברצח פי 3.7.

1 על פי ממצאי סקר פעילות נופנית 2016 של משרד הבריאות

2 סיבות מוות חיצוניות הן סיבות שאינן מחלות, וכוללות תאונות דרכים, תאונות אחרות, התאבדות, רצח וכדו'.

3 שיעור תמותה מתוקן לגיל - שיעור תמותה המשקף את שיעור התמותה באוכלוסייה הנבדקת, אם התפלגות הגילים באוכלוסייה זו הייתה זהה לזו של אוכלוסיית התקן. תקנון לגיל מאפשר השוואה בין אוכלוסיות שונות הנבדלות בהרכב הגילים שלהם.

שיעורי תמותה מתוקננים לגיל לפי סיבות מוות נבחרות ומין, 2015

* שיאורי תמותה מתוקננים לגיל, ראו הגדרות

רווחה

בשנת 2016 היו רשומות במחלקות לשירותים חברתיים כ-716 אלף נשים, שהן כ-54% מכלל הרשומים. אחוז זה גבוה יותר מאחוז הנשים באוכלוסייה הכללית (50.4%).

שיעור הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים היה גבוה יותר בקרב הנשים מאשר בקרב הגברים (כ-165 לאלף נשים לעומת כ-150 לאלף גברים).

שיעור הנשים הערביות בעלות נזקקות מוגדרת היה 160 לאלף נפש לעומת 146 לאלף נפש בקרב הגברים הערבים בעלי נזקקות. שיעור הנשים היהודיות והאחרות בעלות נזקקות היה 106 לאלף נפש לעומת 83 לאלף נפש בקרב גברים יהודים ואחרים בעלי נזקקות.

כ-71% מהנשים הרשומות במחלקות לשירותים חברתיים היו בעלות נזקקות מוגדרת¹. הנזקקות השכיחה ביותר (32%) בקרב כלל הנשים בעלות נזקקות מוגדרת הייתה "תפקוד לקוי של הורים או ילדים/נוער" (הכוללת, בין היתר, חינוך ובעיות התנהגות, תפקוד לקוי של האב/האם, בעיות ביחסים בין הורים לילדים ובעיות אישות). הנזקקות השנייה בשכיחותה בקרב הנשים הייתה "זיקנה" (27%) והשלישית השכיחה ביותר - "עוני וקשיי הכנסה" (20%). ל-17% מהנשים הוגדרה נזקקות "סיבות רפואיות ומוגבלות", ול-4% מהן הוגדרה נזקקות "אלימות".

1 פרטים הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים ושהוגדרה להם לפחות נזקקות אחת שאינה בקטגוריה "תקין". נזקקות היא הסיבה שבגללה פנה או הופנה הפרט למחלקה לשירותים חברתיים.

נשים נפגעות עבירה¹

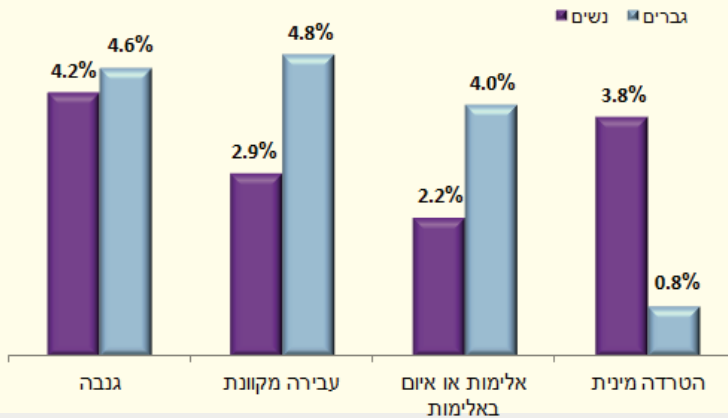
כ-104 אלף נשים בנות 20 ומעלה נפגעו במהלך השנה שקדמה לסקר מהטרדה מינית. 27% נפגעו בפעם האחרונה במקום עבודתן. 90% מהן ציינו שהמטריד לא היה הממונה עליהן אלא מישהו אחר במקום העבודה.

כ-62 אלף נשים בנות 20 ומעלה נפגעו במהלך השנה שקדמה לסקר מאלימות או מאיום באלימות. 62% מהנפגעות נפגעו מאיומים (ללא פגיעה פיזית) ו-38% נפגעו מפגיעה פיזית. אחוז הפגיעה הפיזית היה גבוה יותר בקרב נשים מאשר בקרב גברים. 73% מהנפגעים הגברים נפגעו מאיומים ללא פגיעה פיזית.

מחצית מהנשים שנפגעו מאלימות או מאיום באלימות הכירו את התוקף או את אחד התוקפים, לעומת 38% מהגברים.

על פי נתוני הסקר, יותר נשים נפגעו מהטרדה מינית מאשר גברים (3.8% מהנשים לעומת 0.8% מהגברים). אחוז ההיפגעות של גברים ונשים מעבירת גנבה היה דומה (4.6% ו-4.2%, בהתאמה). לעומת זאת, גברים נפגעו באחוזים גבוהים יותר מאשר נשים מעבירה מקוונת (4.8% לעומת 2.9%, בהתאמה) ומאלימות או מאיום באלימות (4.0% לעומת 2.2%, בהתאמה).

אחוז נפגעי עבריינות בני 20 ומעלה לפי סוג עבירה ולפי מין, סקר 2016

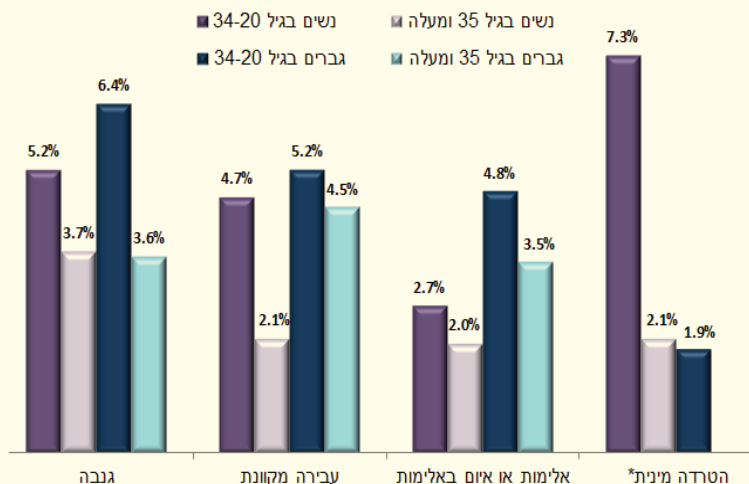

הן בקרב נשים והן בקרב גברים, שיעורי ההיפגעות מכל סוגי העבריינות היו גבוהים יותר בקרב צעירים בגיל 20-34 מאשר בקרב בני 35 ומעלה, אם כי בקבוצת הגיל 20-34 שיעור ההיפגעות בקרב נשים היה גבוה יותר מאשר בקרב גברים (16.3% לעומת 15.1%, בהתאמה). מגמה זו הפוכה בקרב בני 35 ומעלה: בקבוצת גיל זו שיעור נפגעי עבריינות היה גבוה יותר בקרב הגברים לעומת הנשים (11.0% ו-8.7%, בהתאמה).

בבחינת נשים וגברים בשתי קבוצות הגיל 20-34 ו-35 ומעלה נמצא, כי השיעור הגבוה ביותר של נפגעים מכל סוגי העבירות שנבחנו בסקר היה בקרב נשים בנות 20-34 שנפגעו מהטרדה מינית במהלך השנה שקדמה לסקר (7.3% מהנשים).

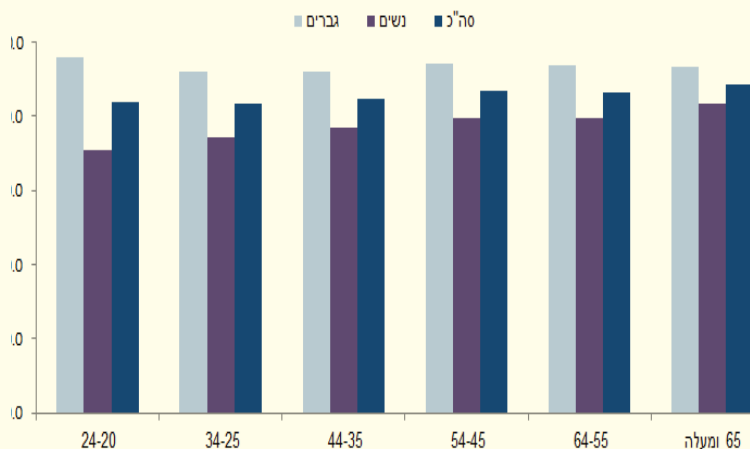
1 נתונים מתוך סקר ביטחון אישי שנערך בלמ"ס מ-2014. הסקר משמש למדידת ההיפגעות מעבריינות מדווחות ולא מדווחות למשטרה.

אחוז נפגעי עבריינות בני 20 ומעלה לפי סוג עבירה, מין וקבוצת גיל, סקר 2016

85% מבני 20 ומעלה ציינו שהם מרגישים בטוחים ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשיכה.¹ ככלל, אחוז הגברים המרגישים בטוחים ללכת בחשכה באזור מגוריהם היה גבוה יותר מזה של הנשים - 93% לעומת 77%, בקרב גברים לא נמצאו הבדלים משמעותיים בתחושת הביטחון בגילאים השונים. לעומת זאת, ככל שהאישה הייתה מבוגרת יותר, כך היא הרגישה בטוחה יותר ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשיכה (71.0% מהנשים בגילאי 20-24, לעומת 88.6% מהנשים בגילאי 65 ומעלה).

שיעור המרגישים בטוחים ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשיכה לפי מין וקבוצת גיל, סקר 2016

* בחישוב האחוזים לא נכללו משבים שענו "לא רלוונטי" לשאלה - שכיח בעיקר בגילים מבוגרים.

1 מרגישים בטוחים במידה רבה או במידה רבה מאוד.

מבוגרים (בני 19 ומעלה) המורשעים בדין לפי מין בשנת 2015

מתוך 34.2 אלף מבוגרים מורשעים בדין, 92.2% היו גברים ו-7.8% היו נשים. בקרב המורשעים הערבים, אחוז הנשים היה נמוך יותר (2.9%) מאשר בקרב המורשעים היהודים והאחרים (12.0%).

בקרב גברים מבוגרים שהורשעו בדין, העברות הנפוצות ביותר היו עברות כלפי הסדר הציבורי (35.2%), עברות כלפי גופו של אדם (15.0%) ועברות כלפי רכוש (14.8%).

בקרב נשים מבוגרות שהורשעו בדין, העברות הנפוצות ביותר היו עברות כלפי הסדר הציבורי (29.1%), עברות רישוי (28.0%) ועברות כלפי רכוש (16.1%).

קטינים (בני 12-18) המורשעים בדין לפי מין בשנת 2015

מתוך 1.7 אלף קטינים מורשעים בדין, 98.4% היו בנים ו-1.6% היו בנות (28 מורשעות בלבד). בקרב המורשעים הערבים, אחוז הבנות היה נמוך יותר (0.8%) מאשר בקרב המורשעים היהודים והאחרים (3.1%).

בקרב בנים קטינים שהורשעו בדין, העברות הנפוצות ביותר היו עברות כלפי ביטחון המדינה (32.5%), עברות כלפי רכוש (23.1%), עברות כלפי הסדר הציבורי (19.7%) ועברות כלפי גופו של אדם (13.5%).

בקרב הבנות הקטינות שהורשעו בדין, העברות הנפוצות ביותר היו עברות כלפי גופו של אדם (32.1% - 9 מורשעות) ועברות כלפי רכוש (28.6% - 8 מורשעות).

חינוך

זכאות לתעודת בגרות

שיעורי הזכאות לתעודת בגרות הם גבוהים יותר בקרב בנות מאשר בקרב בנים. ב-2016 הגיע שיעור מקבלי תעודת בגרות מבין תלמידי כיתות יב ל-69% מבין הבנות, לעומת 57.7% מבין הבנים. גם שיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות, שהם המועמדים הפוטנציאליים ללימודים גבוהים, היה גבוה יותר בקרב הבנות והגיע ל-57.2%, לעומת 47.6% מבין הבנים.

הפער בין בנות לבנים הוא גדול יותר בחינוך הערבי. שיעורי הזכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידי כיתות י"ב בחינוך הערבי היו 68.7% בקרב הבנות ו-47.7% בקרב הבנים, לעומת 69.1% ו-60.6%, בהתאמה, בחינוך העברי.

שיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בחינוך הערבי עמד על 52.2% מבין הבנות לעומת 34.2% מבין הבנים, בהשוואה ל-58.7% מבין הבנות לעומת 51.4% מבין הבנים בחינוך העברי.

כ-50% מתלמידות י"ב בפיקוח החרדי ניגשו לבחינת הבגרות ב-2016, בהשוואה ל-95% בפיקוח הכללי ובפיקוח מנהל החינוך הדתי. שיעור הזכאות לתעודת בגרות בפיקוח זה (19.8%) היה כרבע מהשיעור בשני הפיקוחים האחרים: 81.9% בפיקוח הכללי ו-80.4% בפיקוח מנהל החינוך הדתי.

השכלה גבוהה

בשנת תשע"ז (2016/17), 54.7% מהמועמדים לאוניברסיטאות היו נשים. שיעורן בקרב מועמדי המכללות האקדמיות עמד על 57.6%. 67.2% מהנשים המועמדות לאוניברסיטאות התקבלו בעדיפות ראשונה, לעומת 65.3% מהגברים המועמדים. 70.4% מהנשים המועמדות למכללות האקדמיות התקבלו בעדיפות ראשונה, בהשוואה ל-71.9% מהגברים המועמדים.

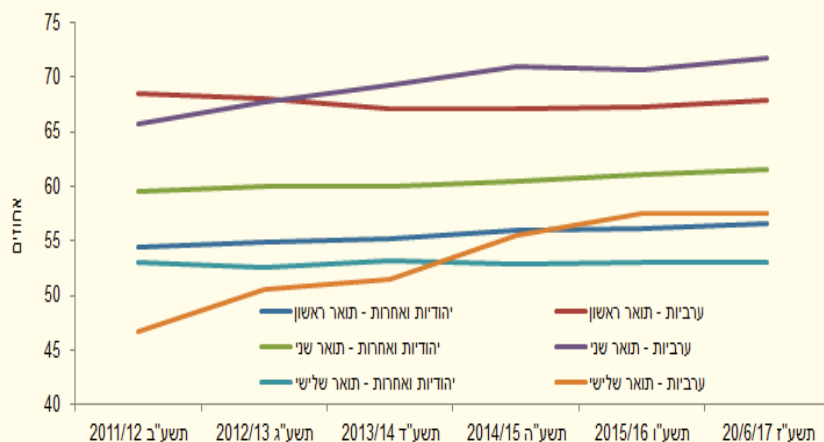
ישנם מקצועות לימוד אשר הביקוש להם הוא מגדרי. מקצועות¹ שבהם היה ביקוש בעיקר על-ידי נשים (בין 90% ל-99%) היו: חינוך עיוני ומחקרי, חינוך מיוחד, תולדות האמנות, עיצוב אופנה, עיצוב טקסטיל, עיצוב תכשיטים צורפות, עיצוב פנים, הפרעות בתקשורת, רישוי בעיסוק, הנדסת פרמצבטיקה תרופות. לעומתם, היו מקצועות שבהם היה ביקוש בעיקר על-ידי גברים (יותר מ-85%) - הנדסת מכונות, הנדסת חשמל והנדסת אלקטרוניקה. מקצועות אלו (המבוקשים בעיקר על-ידי נשים או בעיקר על-ידי גברים) היו ברובם (למעט חינוך) גם מקצועות שבהם היצע מקומות הלימוד היה מוגבל יחסית, ולכן הציונים הפסיכומטריים של המתקבלים היו גבוהים יחסית.

59.2% מהסטודנטים שלמדו בשנת תשע"ז (2016/17) במוסדות האקדמיים בישראל היו נשים, והן היו רוב בכל התארים: 58.3% מהלומדים לקראת תואר ראשון, 62.5% מהלומדים לקראת תואר שני, 52.6% מהלומדים לקראת תואר שלישי ו-78.9% מהלומדים לקראת תעודה אקדמית. גם בקרב סטודנטים חדשים² לתואר ראשון היו הנשים רוב (60.1%).

בשנת תש"ס (1999/00) רוב הסטודנטים הערבים לתואר ראשון היו נשים (61.7%), ובשנת תשע"ז (2016/17) האחוז היה גבוה יותר והגיע ליותר משני שלישים (67.9%), כלומר שתי סטודנטיות על כל סטודנט. בשנים אלו העליות הגבוהות ביותר באחוז הנשים בקרב הערבים היו בתארים המתקדמים (בתואר השני - מ-40.9% בתש"ס ל-71.7% בתשע"ז, ובתואר השלישי - מ-18.3% ל-57.6%, בהתאמה). בתקופה זו לא היו מגמות משמעותיות בשיעורי הנשים בקרב הסטודנטים היהודים והאחרים, והן היו רוב בכל התארים.

1 שיעוריהם של הגברים והנשים נבחנו במקצועות שהיו בעדיפות ראשונה בקרב 50 מועמדים לפחות משני המינים ומכל סוג מוסד.
2 סטודנט שלמד לראשונה, ושלא הופיע כסטודנט במידע מינהלי משנים קודמות.

**אחוז הנשים בקרב סטודנטים לפי תואר אקדמי, לפי קבוצת אוכלוסייה
תשע"ב (2011/12) - תשע"ז (2016/17)**

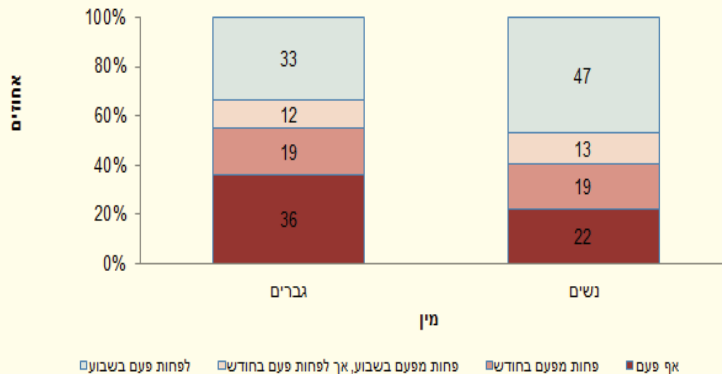
בקרבת הסטודנטים החדשים לתואר ראשון ב-2017, הציון הפסיכומטרי הכולל הממוצע של נשים היה 546, ושל גברים - 596. בתחום ההנדסה והאדריכלות היה הציון זהה (617). בפרק העברית של הבחינה הפסיכומטרית היה הציון הממוצע של נשים נמוך ב-5 נקודות מזה של גברים (109 בהשוואה ל-114, בהתאמה) אם כי בתחום ההנדסה והאדריכלות ציון של הנשים היה גבוה משל הגברים (119 לעומת 116, בהתאמה). בפרק האנגלית היה הציון הממוצע של נשים נמוך ב-13 נקודות מזה של גברים (105 בהשוואה ל-118, בהתאמה) אולם בתחום ההנדסה והאדריכלות הצטמצם הפער ועמד על 3 נקודות בלבד (117 לעומת 120, בהתאמה). בפרק הכמותי היה ציון הנשים הממוצע 109 ושל הגברים 120, אך בתחום הנדסה ואדריכלות עמד הפער על נקודה אחת בלבד (125 לעומת 126, בהתאמה).

9.7% מהנשים נשרו לאחר שנת הלימודים הראשונה שלהם (החלו ללמוד בשנת 2015/6 ולא למדו בשנת 2016/7) לעומת 11.1% מהגברים. בכל תחומי הלימוד נשרו יחסית פחות נשים. הפער היה גדול במיוחד בקרב הלומדים בתחום מדעי החברה (6.1% בהשוואה ל-11.0%, בהתאמה).

קריאת ספרים

נשים קוראות יותר מגברים: בעוד שכמחצית מהנשים (47%) קוראות ספרים, סיפורת או ספרי עיון לפחות פעם בשבוע, רק כשליש מהגברים (33%) קוראים ספרים באותה תדירות. אחוז אלה שאינם קוראים ספרים כלל נמצא גבוה יותר בקרב גברים מאשר בקרב נשים (36%-22, בהתאמה).

תדירות קריאת ספרים בחיי היום-יום לפי מין, בקרב בני 16-65, 2014-2015

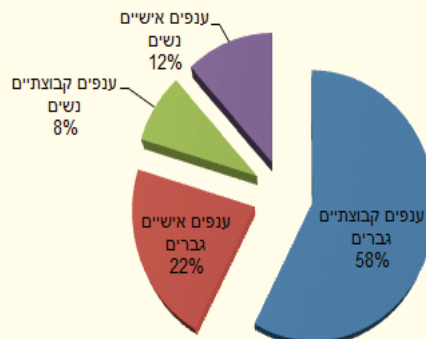
ספורטאים וספורטאיות

בשנת 2016 היו בישראל 104,732 ספורטאים פעילים, ומהם 20.5% היו נשים. בענפי הספורט האישיים נשים היוו 35.5% מסך הספורטאים ובענפים הקבוצתיים רק 12.9%.

חמשת הענפים שבהם נמצא מספר הספורטאים הפעילים הגדול ביותר היו כדורגל - שבו נשים היו רק 3.4%, כדורסל - שבו נשים היו 19.3%, ברידג' - שבו נשים היו 53.2%, כדורעף - שבו נשים היו 43.9% וטניס - שבו נשים היו 22.9%.

הענפים שבהם הנשים היו יותר מ-80% מהספורטאים הם: התעמלות מכשירים (שבו נשים היו 81.5%) החלקה על הקרח (87.9%), שחייה אומנותית (99.6%) והתעמלות אומנותית (99.7%).

אחוז ספורטאים פעילים לפי סוג הספורט ומין, 2016

בשנת 2016 אחוז ההשתתפות של נשים בכוח העבודה¹ היה 59.4%, לעומת 69.1% בקרב הגברים.

בשנת 2016 אחוז הנשים הבלתי מועסקות מכוח העבודה היה 4.9%, לעומת 4.7% בקרב הגברים הבלתי מועסקים.²

68% מכלל המועסקות עבדו עבודה מלאה בדרך כלל (35 שעות ויותר בשבוע) ו-32% עבדו עבודה חלקית בדרך כלל (פחות מ-35 שעות בשבוע). בקרב הגברים, לעומת זאת, 86.8% מהמועסקים עבדו עבודה מלאה בדרך כלל ו-13.1% עבדו עבודה חלקית בדרך כלל. מבין הנשים שעבדו עבודה חלקית בדרך כלל, 13.5% עבדו חלקית שלא מרצון, כלומר הן חיפשו עבודה במשרה מלאה או נוספת אך לא מצאו (בדומה לאחוז הגברים).

29.5% מהאימהות עבדו חלקית בדרך כלל. 30.8% מהאימהות אשר הילד הצעיר שלהן בגיל 0-4 עבדו במשרה חלקית בדרך כלל ב-2016, לעומת 26% מהאימהות אשר הילד הצעיר שלהן בגיל 10-14.

אחוז האימהות הנשואות המשתתפות בכוח העבודה היה 75.4%: 78.3% מהאימהות לילד אחד, 79.5% מהאימהות ל-2 ילדים ו-63.7% מהאימהות ל-4 ילדים או יותר. אחוז ההשתתפות בכוח העבודה של אימהות חד-הוריות (81.4%) היה גבוה מזה של אימהות נשואות. גם אחוז הבלתי-מועסקות בקרב האימהות החד-הוריות היה גבוה יותר מאשר בקרב אימהות נשואות (6.0% לעומת 4.2%, בהתאמה).

כ-10 אלף נשים התייאשו מחיפוש עבודה ב-2016, לעומת כ-14 אלף גברים. 41.4% מכלל המתייאשים היו נשים.

91.0% מהנשים המועסקות היו שכירות, לעומת 84.0% מהגברים.

מספרן של השכירות המקבלות את שכרן באמצעות חברות כוח אדם (כולל קבלני כוח אדם שאינם קבלני משנה) היה כ-18.4 אלף, ומספר הגברים השכירים היה 17.9 אלף. חלקן של הנשים מכלל השכירים המקבלים את שכרם באמצעות חברות כוח אדם היה 50.8%, ואילו חלקן של השכירות מכלל השכירים היה 49.2%.

חלקן של הנשים המועסקות בקרב בעלי משלחי-יד אקדמי היה 57.2%. חלקן של המנהלות מכלל המנהלים היה באותה שנה 34.1%.

בתחום ההייטק עבדו 107.5 אלף נשים ב-2016, לעומת 189.7 אלף גברים. הנשים היו 36.2% מכלל המועסקים בתחום זה.

בחינת משלחי-היד ברמה מפורטת יותר מראה, כי יותר משליש מהנשים היו מועסקות במשלחי-יד נשיים מסורתיים: מטפלות סיעודיות במשקי-בית, אחיות מוסמכות, סייעות למורים, עובדות סוציאליות ויועצות בתחומי חברה ורווחה, מנהלות חשבונות, עובדות מזכירות, מנהלות משרדים, פקידות משרד, קופאיות ומוכרות כרטיסים, מורות בבתי-ספר יסודיים, מטפלות בילדים, מורות לחינוך מיוחד, מחנכות לגיל הרך ובעלות משלח-יד בתחום ההוראה. בכל אחד ממשלחי-היד הללו, הנשים היו יותר מ-70% מהמועסקים.

1 כוח העבודה כולל בני 15 ומעלה שהיו מועסקים או בלתי מועסקים.

2 בלתי מועסק הוא אדם בן 15 ומעלה שלא עבד כלל (אפילו לא שעה אחת) בשבוע הקובע ושחיפש עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות שקדמו לפיקידו בסקר. מועסק הוא אדם בן 15 ומעלה שעבד בישראל או בחו"ל לפחות שעה אחת בשבוע הקובע בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת.

ניהול ומגדר

בשנת 2016, 65% מהשכירים דיווחו שהם היו כפופים למנהל ישיר גבר ו- 33% למנהלת ישירה. ל-2% מהשכירים לא היה מנהל/ת ישיר/ה. מרבית הגברים השכירים (83%) היו כפופים לגבר ו-14% לאישה; בקרב הנשים השכירות התמונה היא מאוזנת יותר: 46% היו כפופות לגבר ו-52% לאישה.

שכירים בני 20 ומעלה לפי מין המנהל הישיר, 2016

שכירות	שכירים	סה"כ		
			אלפים	
1,451.6	1,504.0	2,955.6		
אחוזים				
100.0	100.0	100.0	2,955.6	סה"כ
45.9	83.0	64.8	1,914.7	מנהל
52.2	13.9	32.7	966.6	מנהלת
..	2.8	2.2	65.9	אין מנהל ישיר

בענפים יצרניים¹ 89% מהשכירים היו כפופים לגבר ורק עשירית לאישה. בענפי השירותים² החלוקה היא מאוזנת יותר: 59% היו כפופים לגבר ו-39% לאשה.

84% מהשכירים המטפלים בילדים היו כפופים לאישה; 98% מהנהגים השכירים היו כפופים לגבר.

ככל שעולה ההכנסה, עולה שיעור השכירים הכפופים למנהל ישיר (גבר): 48% מבעלי הכנסה של עד 4,000 ש"ח ברוטו היו כפופים לגבר ו-49% - לאישה, 73% מהשכירים שהכנסתם הייתה גבוהה מ-14,000 ש"ח היו כפופים לגבר ו-23% לאישה.

1 ענפים יצרניים: חקלאות, כרייה וחציבה ותעשייה, אספקת חשמל, אספקת מים, בינוי.

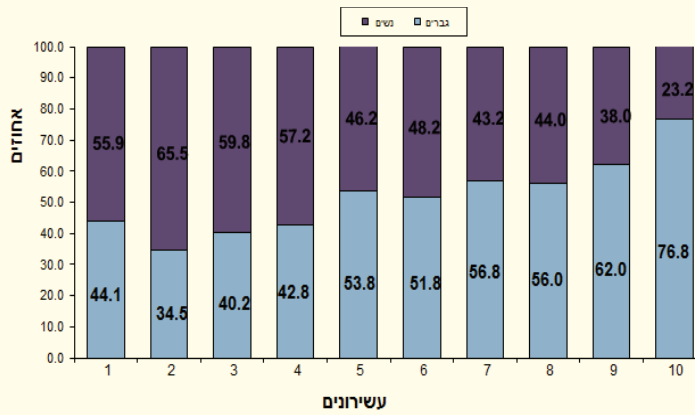
2 ענפי שירותים: מסחר, שירותי תחבורה, דואר ובלדרות, שירותי אוכל ואירוח, מידע ותקשורת, שירותים פיננסיים, פעילות בנדל"ן, שירותים מקצועיים, מדעיים ושכניים, שירותי ניהול ותמיכה, מנהל מקומי וציבורי, חינוך, שירותי בריאות וסעד, אומנות בידור ופנאי, משקי בית כמקומות תעסוקה.

הכנסות שכירים

בשנת 2016 ההכנסה החודשית הממוצעת של אישה שכירה הייתה 7,633 ש"ח, ושל גבר שכיר -11,664 ש"ח. הפער בהכנסה החודשית הממוצעת בין המינים עמד על 34.6%. בחישוב ההכנסה החודשית החציונית הפער הצטמצם ל-26.6%.

ב-2016 נשים היו 48.1% מכלל השכירים, ואולם, במדרג השכירים לפי גובה ההכנסה החודשית, נשים היו 55.9% מהעשירון התחתון ורק 23.2% מהעשירון העליון.

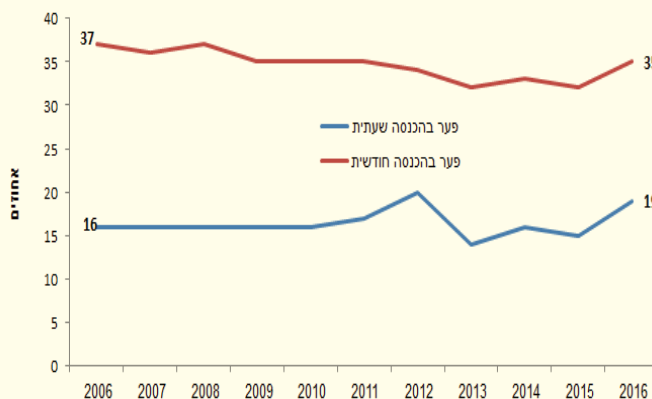
שיעור השכירים בעשירונים של פרטים לפי הכנסה חודשית ברוטו מעבודה שכירה לפי מין, 2016

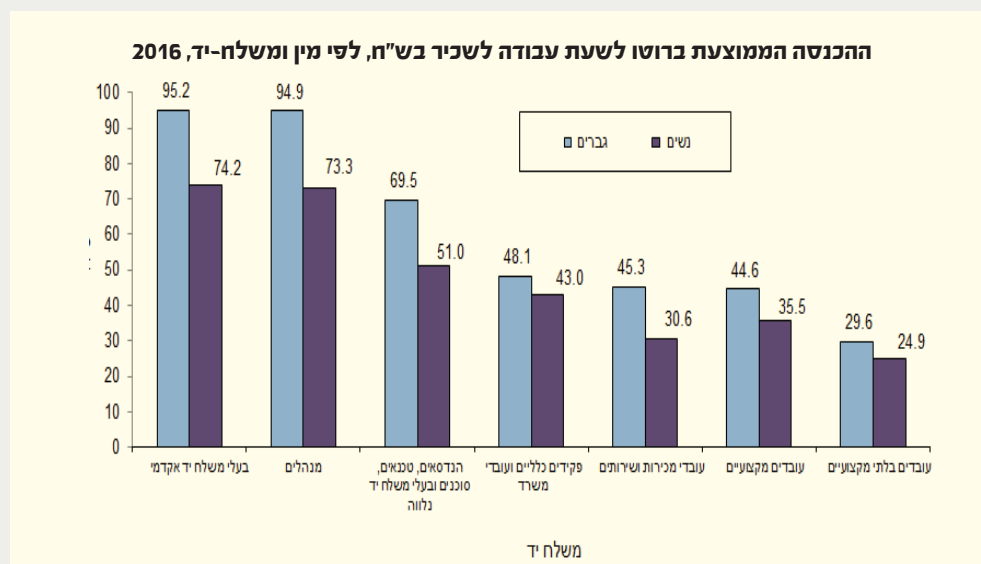
חלק מהפער בהכנסה בין המינים נובע מההבדל במספר שעות העבודה השבועיות של גברים ונשים (44.6 שעות לגבר ו-36.9 לאישה). לפיכך, בחישוב ההכנסה הממוצעת לשעת עבודה הפער, בין המינים הצטמצם ל-18.8%.

בעשור האחרון הפער בהכנסה לשעה בין גברים לנשים שכירים התרחב ב-3%, והפער בהכנסה לחודש הצטמצם ב-2%.

פער בהכנסה לשעה ולחודש בין גברים ולנשים שכירים 2006-2016

הפער המגדרי בהכנסה נמצא בכל משלחי-היד. הפער הגדול ביותר (32.4%) נמצא בקרב עובדי מכירות ושירותים (הכולל מוכרים, קופאים ומטפלים). הפער הקטן ביותר נמצא בקרב פקידים כלליים ועובדי משרד (10.7%) ו-עובדים בלתי-מקצועיים (15.8%).

הכנסות עצמאים

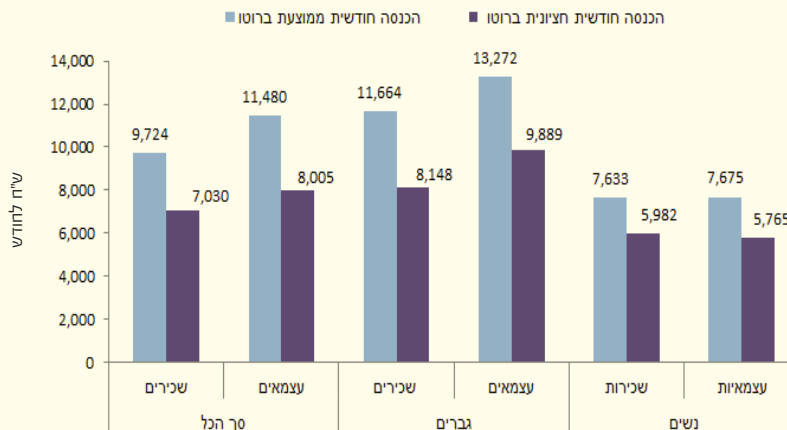
בשנת 2016 היו בישראל 148.8 אלף נשים שעבדו כעצמאיות. מספר זה מהווה 8.4% מכלל הנשים המועסקות, ובקרב האימהות אחוז העובדות כעצמאיות מכלל האימהות המועסקות היה 10.3%.

בשנת 2016 ההכנסה החודשית הממוצעת של אישה עצמאית הייתה כמעט זהה לזו של אישה שכירה - 7,675 ש"ח. ההכנסה החודשית הממוצעת של גבר עצמאי הייתה 13,272 ש"ח (12.1% יותר משל גבר שכיר). הפער בין ההכנסה החודשית של גברים לנשים עצמאיים עמד על 42.2% - פער הגדול ב-7.6% מהפער בקרב השכירים. בחישוב ההכנסה החציונית, הפער הצטמצם מעט ל-41.7%, פער הגדול ב-15.1% מהפער בקרב השכירים.

נשים עצמאיות עבדו פחות שעות בשבוע מגברים עצמאיים¹ (31.6 לעומת 45.1, בהתאמה), ואף פחות מנשים שכירות (אשר עבדו 36.9 שעות בשבוע בממוצע). בחישוב ההכנסה הממוצעת לפי שעה, הפער בשכר הצטמצם ל-16.5%, 2.3% פחות מפער ההכנסה לשעה בקרב השכירים.

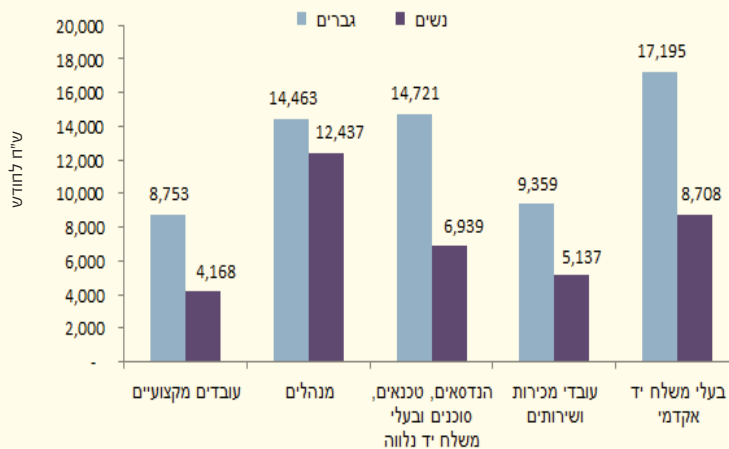
1 על פי דיווח עצמי של נדנמים

הכנסה חודשית וחצינית ברוטו בש"ח, לפי מעמד בעבודה ומין, 2016

גם בקרב עצמאים הפער המגדרי בהכנסה נמצא בכל משלח-היד. הפערים הגדולים ביותר נמצאים בקרב עובדים מקצועיים והנדסאים, טכנאים, סוכנים ובעלי משלח-יד נלווה (52.4% ו-52.9%, בהתאמה). פערי השכר החודשי בקרב "מנהלים" היה הנמוך ביותר - 14.0%.

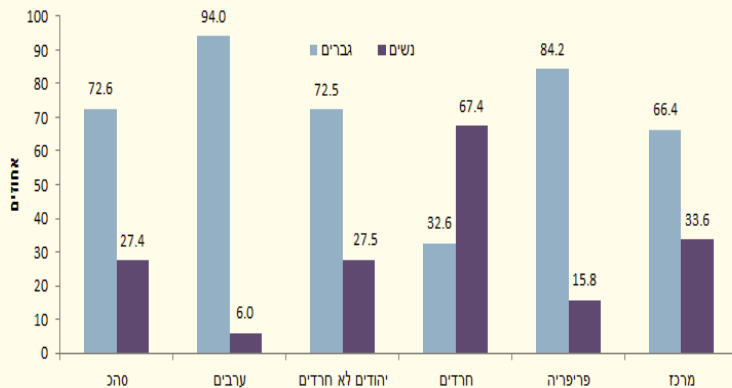
הכנסה חודשית ממוצעת ברוטו לעצמאי בש"ח, לפי משלח יד ומין, 2016

מפרנסים במשקי בית

ב-72.6% ממשקי-הבית שבהם יש מפרנס אחד, המפרנס הוא גבר. בקרב הערבים ותושבי הפריפריה¹ אחוז משקי-הבית שבהם המפרנס היחיד הוא גבר הוא גבוה אף יותר - 94.0% ו-84.2%, בהתאמה. בקרב החרדים² התמונה היא הפוכה - ב-67.4% ממשקי-הבית שבהם יש מפרנס אחד, המפרנסת הייתה אישה.

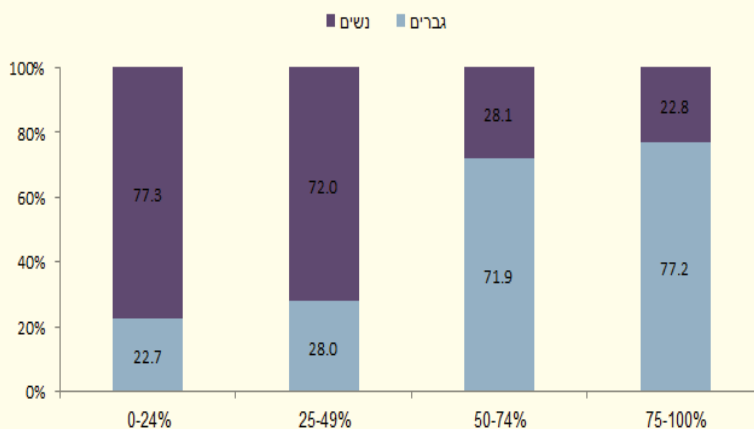
התפלגות המפרנסים במשקי-בית שבהם מפרנס אחד (ממשקי-בית של זוגות נשואים) לפי מין ומאפיינים שונים, 2016

חלק ההכנסה של אישה מסך ההכנסה של משק-הבית מעבודה היה נמוך יותר מזה של גבר.

77.3% מכלל הפרטים הנשואים המרוויחים עד רבע מסך ההכנסה מעבודה של משק-הבית הם נשים. מנגד, 77.2% מסך הפרטים המרוויחים יותר מ-75% מסך ההכנסה מעבודה של משקי-הבית הם גברים.

אחוז ההכנסה של פרטים נשואים מסך ההכנסה מעבודה של משק הבית לפי מין, 2016

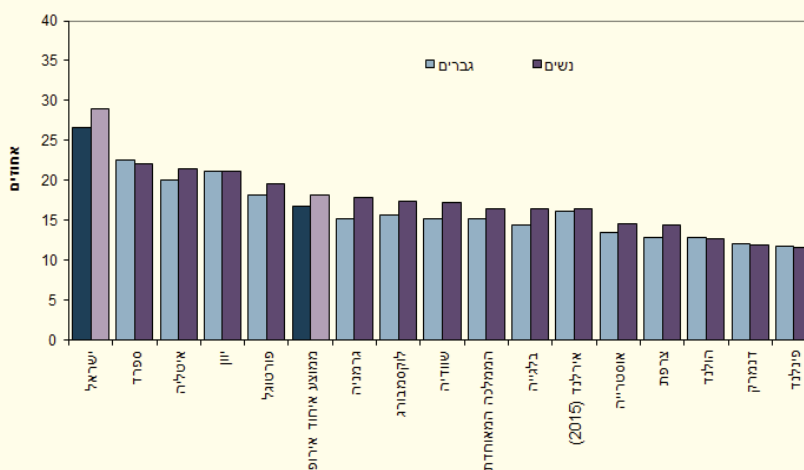

1 מדד הפריפריאליות שפותח בלמ"ס מאפיין יחידות נחקרות לפי הפריפריאליות הגאוגרפית שלהן רמה 1 מוגדרת כפריפריאלי מאוד ו-5 - כמרכזי מאוד. יישובי פריפריה הוגדרו כאן כיישובים שסווגו ברמה 1 או 2.

2 לפי הגדרה עצמית של הנדגמים.

בשנת 2016, 27.9% מכלל הנשים בישראל היו בסיכון לעוני, לעומת 26.6% מהגברים. דפוס זה נמצא גם ברוב מדינות האיחוד האירופי, למעט פינלנד, דנמרק והולנד. השיעור הממוצע של נשים בסיכון לעוני במדינות האיחוד האירופי היה 18.1%, לעומת 16.7% מהגברים. ייתכן כי אחת הסיבות לדפוס זה היא השכיחות הגבוהה של נשים העומדות בראש משפחות חד-הוריות.

סיכון לעוני במדינות OECD נבחרות לפי מין, 2016

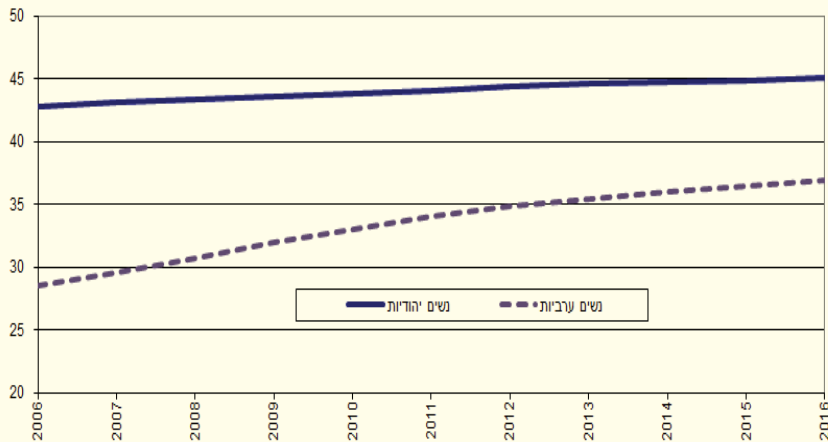
תחבורה

בשנת 2016 לכ-1.8 מיליון נשים בישראל היו רישיונות נהיגה. חלקן של הנשים מבין כלל המורשים לנהוג עמד על כ-43%. באוכלוסייה היהודית כ-45% מכלל המורשים לנהוג היו נשים. באוכלוסייה הערבית שיעור הנשים הערביות המורשות לנהוג נמצא במגמת עלייה מתמדת: מ-27% נשים מכלל הנהגים בשנת 2005 ל-37% בשנת 2016.

חלקן של הנשים המורשות לנהוג היה גבוה במיוחד בקבוצת הגיל 25-34 ועמד על כ-47% באוכלוסייה היהודית ועל כ-43% באוכלוסייה הערבית. השיעור בקרב בנות 65 ומעלה היה נמוך במיוחד ועמד על כ-39% באוכלוסייה היהודית ועל כ-11% באוכלוסייה הערבית.

הנשים היוו כ-11% מכלל המורשים לנהוג באופנוע (12% באוכלוסייה היהודית ו-1% בלבד באוכלוסייה הערבית). כ-2% מהמורשים לנהוג במונית, ברכב משא ובאוטובוס היו נשים.

מורשים לנהוג לפי מין, 1996-2016

תאונות דרכים עם נפגעים - נתונים ארעיים

בשנת 2016 היוו הנשים 41% מהנפגעים ו-24% מההרוגים בתאונות דרכים (מסוג ת"ד¹, לא כולל תאונות שאירעו באזור יהודה והשומרון). כמו כן, הן היוו 25% מהנהגים המעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים (מסוג ת"ד) ו-11% מהנהגים המעורבים בתאונות דרכים קטלניות.²

נשים נפגעו כהולכות רגל וכנוסעות בכלי-רכב בתאונות דרכים עם נפגעים יותר מאשר גברים: בשנת 2016, כ-53% מהולכי הרגל שנפגעו וכ-54% מהנוסעים בכלי-רכב שנפגעו היו נשים. עם זאת, נשים נפגעו פחות מגברים כנהגות אופנוע (5%), כרוכבות אופניים (15%) וכנהגות כלי-רכב (34%).

1 תאונת דרכים שמעורב בה לפחות כלי רכב אחד בנסיעה, ושנפצע בה אדם אחד לפחות ושהוגדרה כתאונה שנחקרת על ידיה (תיק "ת"ד").
2 תאונות דרכים שנהרג בה אדם אחד לפחות או שנפצע בה אדם אחד לפחות ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אתר אינטרנט: www.cbs.gov.il

המרכז למידע סטטיסטי

רחוב כנפי נשרים 66, פינת רחוב בקי
ת"ד 34525, ירושלים, מיקוד 9134401
טל' 02-6592666 פקס 02-6521340
דוא"ל: info@cbs.gov.il

לפניות של משתתפים בסקרי הלמ"ס

טל' 1-800-210-290
דוא"ל: skarim-lamas@cbs.gov.il

נשים וגברים 2016

כתיבה: דורון יגר-בורשטין

השתתפו בהכנת העלון: ערן רופאלידיס, מיכאל בר-יעקב, חני שראבי
עורכת סדרת סטטיסטיקל: חגית אנסבכר | עיצוב: סקורפיו 88 | אדר תשע"ח מרץ 2018